

Giải pháp nâng cao trách nhiệm sử dụng internet, mạng xã hội của sinh viên Trường Cao đẳng Lào Cai trong giai đoạn hiện nay

Phùng Văn Cảnh*, Ngô Thị Vũ Việt

*Trường Cao đẳng Lào Cai

Received: 2/11/2023; Accepted: 12/11/2023; Published: 2/12/2023

Abstract: Reality shows that political and social instability is primarily caused by the negative impact of social networks. Thus, social networks bring many benefits, but also have a negative impact on all aspects of social life, so improving the responsibility of students throughout Lao Cai College makes activities on social networks healthy. Assembly is an objective and inevitable requirement.

Keywords: Solutions, responsibility, social networks

1. Đặt vấn đề

Trong giai đoạn hiện nay Việt Nam là một trong những quốc gia có tốc độ phát triển internet và ứng dụng mạng xã hội thuộc nhóm nước hàng đầu trong khu vực và trên thế giới. Sự phát triển của không gian mạng cùng với Cách mạng công nghệ 4.0 đã và đang mang lại những lợi ích vô cùng to lớn trong phát triển kinh tế - xã hội, cũng như làm thay đổi nhận thức, hành vi và lối sống của con người, trong đó, phải kể đến sự tiếp cận của con người đối với những nguồn thông tin đa dạng, phong phú với tốc độ nhanh chóng bất kể không gian và thời gian thông qua Internet. Các nền tảng mạng xã hội là sản phẩm của internet cũng đang phát triển mạnh mẽ tạo ra nhiều tiện ích cho các tổ chức, cá nhân. Đây là một trong những phương tiện để Đảng, Nhà nước đưa những thông tin chính thống, những nội dung tuyên truyền đến với nhân dân một cách nhanh chóng cũng như kịp thời nắm bắt và giải quyết kịp thời những tâm tư, nguyện vọng chính đáng của quần chúng nhân dân,... Đồng thời, thông qua mạng xã hội, có thể tự do chia sẻ thông tin, hình ảnh, clip, bày tỏ quan điểm, ý kiến cá nhân của mình về mọi vấn đề của đời sống xã hội.

Bên cạnh những tiện ích và mặt tích cực, việc tuyên truyền nâng cao trách nhiệm của SV trong việc sử dụng internet, mạng xã hội, đặc biệt là các mạng xã hội xuyên biên giới, đang bộc lộ nhiều mặt trái đáng lo ngại. Tình trạng lợi dụng mạng xã hội để nói xấu, công kích, bôi nhọ tổ chức, xúc phạm danh dự, nhân phẩm cá nhân; quảng cáo, thông tin sai sự thật về sản phẩm; thông tin thiếu chuẩn mực đạo đức, trái thuần phong mỹ tục đã ảnh hưởng tiêu cực, gây

những hệ lụy cho xã hội.

Trước tình hình đó, Đại hội XIII của Đảng đã đề ra nhiệm vụ “*Xây dựng nền báo chí, truyền thông chuyên nghiệp, nhân văn và hiện đại*” và “*Tăng cường quản lý và phát triển các loại hình truyền thông, thông tin trên internet*”; ngày 23/4/2008, Ban Bí thư Trung ương Đảng ban hành Quy định về sự phối hợp giữa Ban Tuyên giáo Trung ương, Ban cán sự đảng Bộ Thông tin và Truyền thông, Đảng đoàn Hội Nhà báo Việt Nam và các cơ quan Đảng, Nhà nước trong công tác chỉ đạo, quản lý báo chí; đến ngày 30/9/2020, Ban Bí thư Trung ương Đảng tiếp tục ban hành Quy chế phối hợp giữa ban tuyên giáo các cấp với cơ quan nhà nước cùng cấp trong việc thực thi pháp luật, triển khai kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội, giải quyết các vấn đề nổi cộm, Nhân dân quan tâm.

Do bản chất công nghệ, internet là môi trường mở hướng tới tự do internet cho cộng đồng trên toàn thế giới, cho phép SV sử dụng được tự do cung cấp, tìm kiếm và sử dụng thông tin mà không có giới hạn về địa lý, lãnh thổ. Trong đa số các trường hợp, thông tin về cá nhân của người dùng không cần xác thực. Điều đó một mặt tạo điều kiện thuận lợi một cách tối đa cho người muốn sử dụng internet, mạng xã hội loại bỏ tối đa những ràng buộc về pháp lý, những mặc cảm trong ý thức để tham gia vào môi trường thông tin trên mạng internet, mạng xã hội; mặt khác, nó cũng tạo cơ hội cho những tổ chức, cá nhân với động cơ xấu có thể che dấu danh tính để cung cấp thông tin sai trái, độc hại; thậm chí xóa bỏ dấu vết để thực hiện hành vi tội phạm, lừa đảo, trong đó phổ biến

nhất là những hành vi tội phạm xuyên quốc gia. Việc phát hiện, ngăn chặn những hành vi sai trái trên môi trường mạng internet, mạng xã hội trên toàn cầu như vậy về phương diện kỹ thuật là rất khó khăn, đòi hỏi sự phối hợp tích cực của các quốc gia, nhưng trong nhiều trường hợp là không thể do sự khác biệt về môi trường pháp lý giữa các quốc gia. Tính hai mặt của công nghệ internet đang là thách thức đối với những quốc gia muốn thực thi luật pháp của mình để điều chỉnh những hành vi vi phạm pháp luật trên mạng internet; Nguy hiểm hơn, mạng xã hội bị các thế lực xấu biến thành công cụ, để truyền bá quan điểm sai trái, kích động bạo lực; xây dựng, phát triển mạng lưới tổ chức lực lượng tiến tới lật đổ, thay đổi thể chế chính trị ở quốc gia mà chúng nhắm tới. Thực tế cho thấy, sự bất ổn chính trị, xã hội có nguyên nhân hàng đầu từ sự tác động tiêu cực của mạng xã hội. Như vậy, mạng xã hội đem đến nhiều tiện ích, nhưng cũng tác động tiêu cực đến mọi mặt đời sống xã hội, nên việc nâng cao trách nhiệm của SV trong toàn trường Cao đẳng Lào Cai làm lành mạnh các hoạt động trên mạng xã hội là đòi hỏi khách quan, tất yếu.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thực trạng sử dụng internet, mạng xã hội của SV Trường Cao đẳng Lào Cai trong giai đoạn hiện nay

Những năm qua, xác định vai trò của internet, mạng xã hội là một tất yếu của sự phát triển, Đảng ủy, lãnh đạo Nhà trường đã luôn quan tâm đến việc trang bị cơ sở vật chất, phương tiện phục vụ cho hoạt động đào tạo cho SV. Tính đến thời điểm tháng 11 năm 2023 trường Cao đẳng Lào Cai có 6146 SV đang theo học tại trường. Theo khảo sát có 95% số SV trong Nhà trường sử dụng internet, mạng xã hội, hơn 30% số SV dành từ 3h - 4h/ngày cho việc truy cập, 70% số SV dành hơn 4h/ngày. Hàng ngày SV thông sử dụng máy tính xách tay, máy tính bảng hoặc điện thoại làm phương tiện tiếp cận internet, mạng xã hội. Mỗi SV nhận thức vai trò của sử dụng internet, mạng xã hội là rất cần thiết cho việc tìm kiếm *tài liệu học tập, học ngoại ngữ dễ dàng và tiết kiệm*, ngoài ra sử dụng internet giảm stress, giao lưu bạn bè, chia sẻ thông tin,... Với mục đích sử dụng internet, mạng xã hội rất đa dạng sử dụng internet cho việc học tập của mình. Ngoài ra, giải trí, liên lạc, giao dịch mua sắm,... cũng được SV sử dụng nhiều. Tuy nhiên, mạng xã hội có những bất cập, tác động tiêu cực không nhỏ đến đời sống xã hội với những thông tin thật/giả lẫn

lộn, nhiễu loạn, như “mê hồn trận”. Trên Facebook, Youtube, Zalo, Tiktok... nhiều bài viết, video clip, hình ảnh chứa đựng nội dung, hành vi phản văn hóa, thuần phong mỹ tục, cổ vũ bạo lực, coi thường pháp luật, đề cao lối sống vị kỷ,... do những kẻ xấu đưa lên. Đặc biệt, một số tổ chức, cá nhân cơ hội, phản động chính trị đã triệt để lợi dụng mạng xã hội để truyền bá quan điểm sai trái về dân chủ, nhân quyền, tôn giáo; xuyên tạc, bôi nhọ lịch sử, truyền thống dân tộc, chế độ; kích động dư luận, hô hào tụ tập đông người, biến bức xúc thành bạo động,... phản đối đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, cấp ủy, chính quyền các cấp,... nhằm tạo điều kiện, môi trường cho âm mưu “diễn biến hòa bình”, thúc đẩy “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” nội bộ, “cách mạng màu”, tiến tới lật đổ chế độ. Mặt trái của mạng xã hội làm ảnh hưởng tiêu cực đến nhận thức, tư tưởng, hành động của người dân, an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội, chủ quyền, an ninh quốc gia.

Mỗi SV cần phải có một thái độ chủ động và tỉnh táo khi sử dụng internet, gia nhập mạng xã hội. Không nên quay lưng lại mạng xã hội, bởi vì dù chúng ta quay lưng lại nó, thì liệu nó có buông tha cho chúng ta? Tuy nhiên, mỗi cán bộ, GV,SV cần phải biết quản lý chính mình khi sử dụng internet, mạng xã hội. *Nhà nước quản lý mạng xã hội vì lợi ích của nhân dân và xã hội; là để mở rộng và phát triển nó, ngăn ngừa và giảm thiểu ô nhiễm môi trường mạng, chứ không phải là để ngăn cấm hay thu hẹp nó. Còn mỗi người tự quản lý mình, quản lý các mối quan hệ, quản lý các sản phẩm của mình trên mạng xã hội cũng là để tự bảo vệ mình. Được như vậy chúng ta sẽ được hưởng lợi rất lớn từ mạng xã hội, đồng thời hạn chế được những tác hại mà nó có thể mang đến.*

Để nâng cao trách nhiệm SV Trường Cao đẳng Lào Cai trong việc sử dụng internet, mạng xã hội sẽ góp phần định hướng tư tưởng và tâm lý cho SV làm lành mạnh, phát huy tiện ích, ngăn chặn, đẩy lùi tác động tiêu cực của mạng xã hội ở trường học. Đây cũng là yêu cầu cơ bản, cấp thiết của Đảng ủy, Ban Giám hiệu Trường Cao đẳng Lào Cai cho đến các phòng, khoa, trung tâm, các tổ chức chính trị trong toàn trường.

2.2. Giải pháp nâng cao hiệu quả sử dụng internet, mạng xã hội đối với SV trường Cao đẳng Lào Cai trong giai đoạn hiện nay

2.2.1. Định hướng sử dụng internet mạng xã hội cho

SV trong toàn trường

Thường xuyên hướng dẫn cho SV việc sử dụng internet, mạng xã hội trong Nhà trường thông qua các bài giảng cụ thể giúp SV nhận diện cảnh giác cao với chiêu trò của các thế lực thù địch. Định hướng nội dung sinh hoạt lớp để có các buổi sinh hoạt, thảo luận của SV nâng cao nhận thức, trách nhiệm của bản thân trong sử dụng mạng.

Triển khai chủ trương của Lãnh đạo Nhà trường đẩy mạnh tuyên truyền ứng dụng internet vào giảng dạy cho SV với các cách thức: trò chuyện, chia sẻ và giảng dạy trực tiếp; hướng dẫn SV học truy cập các trang chính thống để cập nhật thông tin, phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, trực quan các thao tác để hướng dẫn SV; tăng cường tương tác, đánh giá người học ở các bài giảng, xây dựng trò chơi học tập, video; biên soạn bộ câu hỏi trắc nghiệm để mở đầu bài giảng hoặc neo chốt kiến thức.

2.2.2. Nâng cao trách nhiệm, tuyên truyền, giáo dục nhận thức cho SV

Lãnh đạo Nhà trường luôn chỉ đạo và quản lý đối với hệ thống thông tin nói chung, mạng internet nói riêng; luôn quán triệt, định hướng chính trị, nâng cao nhận thức cho SV khi tiếp cận thông tin, mạng internet, nhất là các trang thông tin, các trang mạng xã hội có nội dung xấu, độc; đồng thời phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng tiến hành các biện pháp xử lý, ngăn chặn, bóc gỡ kịp thời, không để tán phát trên các trang mạng xã hội và Internet. Chủ động nắm, quản lý, dự báo, thông tin định hướng tư tưởng cho SV trước các thông tin xấu độc. Thực hiện tốt nội dung này, Trường cần đổi mới nội dung, hình thức, phương pháp tuyên truyền, giáo dục cho phù hợp cho SV làm cho họ nhận thức và thực hiện tốt nội quy, quy định của Nhà trường, thực hiện tốt đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về quyền tự do thông tin, tự do báo chí, công tác quản lý, sử dụng internet và mạng xã hội.

Quá trình thực hiện, cần làm thường xuyên, liên tục, phối hợp, phát huy sức mạnh tổng hợp của các phòng, khoa, trung tâm, các tổ chức chính trị trong Nhà trường, kết hợp giáo dục, tuyên truyền theo chuyên đề với chủ đề, giáo dục trong nhà trường và gia đình, các loại hình truyền thông, thông tin từ truyền thông đến hiện đại cho phù hợp với không gian, thời gian và đối tượng, v.v. Qua đó, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm tuân thủ pháp luật, quy tắc xã hội, xây dựng phong cách văn hóa cho SV

khi tham gia mạng xã hội; đồng thời, ngăn chặn, vô hiệu hóa những thông tin xấu độc, hành vi phản cảm, thiếu văn hóa.

2.2.3. Tăng cường phương tiện và công nghệ tiên tiến trong Nhà trường

Đây là điều kiện căn bản để cơ quan chức năng luôn chủ động, kịp thời, hiệu quả trong quản lý internet, mạng xã hội. Theo đó, cần đầu tư, phát triển phương tiện và công nghệ tiên tiến phù hợp sự phát triển của internet; khuyến khích phát triển mạng xã hội có nền tảng công nghệ, xây dựng mạng xã hội nội bộ trong Nhà trường. Đồng thời, xây dựng, phát triển các công cụ quản lý, thu thập, định lượng, phòng ngừa, cảnh báo, lọc, phát hiện tin giả, tin xấu độc; chú trọng xây dựng, hoàn thiện cơ chế phối hợp giữa các cơ quan quản lý nhà nước, tổ chức đảm bảo chủ động cảnh báo, ngăn chặn sự lan truyền, gỡ bỏ tin giả, tin xấu độc ngay khi xuất hiện trên mạng xã hội. Mạng xã hội là môi trường không có biên giới, nên cần tăng cường thông tin, phối hợp với các nhà cung cấp dịch vụ mạng xã hội để kịp thời ngăn chặn, xử lý, loại trừ nguy cơ, hiểm họa có thể xảy ra từ sớm, từ xa.

3. Kết luận

Nâng cao trách nhiệm sử dụng internet, mạng xã hội cho SV tại trường Cao đẳng Lào Cai là một yêu cầu tất yếu khách quan. Vấn đề đào tạo cho SV hiểu rõ trách nhiệm trong việc học tập tại giảng đường và sử dụng internet, mạng xã hội có hiệu quả để giải quyết các vấn đề trong học tập. Sử dụng môi trường mạng trong thời đại số là tất yếu, song đây là môi trường thông minh, phức tạp do đó việc nâng cao ý thức, trách nhiệm của SV trên không gian mạng là điều vô cùng cần thiết. Trong thời gian tới, Đảng ủy và lãnh đạo Nhà trường sẽ tiếp tục xác định đây là nhiệm vụ trọng tâm thường xuyên, xuyên suốt trong công tác lãnh chỉ đạo triển khai hoạt động đào tạo cho SV của Nhà trường.

Tài liệu tham khảo

1. Nguyễn Thị Kim Hoa, Nguyễn Lan Nguyên (2016), *Tác động của mạng xã hội Facebook đối với sinh viên hiện nay*, *Tạp chí Khoa học Đại học quốc gia*, Hà Nội.

2. Hoàng Thị Kim Quế (2011), *Bàn về hiệu quả phổ biến, giáo dục pháp luật ở nước ta hiện nay*, *Tạp chí Khoa học pháp lý*.

3. Quốc hội Việt Nam (2016), *Luật An toàn thông tin mạng, số 86/2015/QH13*.